

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 6 февруари 2023 г.
(OR. en)

6086/23

Междуетноститутитионално досие:
2023/0022(NLE)

PI 10
AGRI 43

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	6 февруари 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 54 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА за изменение на Решение (ЕС) 2019/1754 на Съвета относно присъединяването на Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 54 final.

Приложение: COM(2023) 54 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 6.2.2023 г.
COM(2023) 54 final

2023/0022 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за изменение на Решение (ЕС) 2019/1754 на Съвета относно присъединяването на
Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за
наименованията за произход и географските указания**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

С Лисабонската спогодба от 1958 г. за закрила на наименованията за произход и тяхната международна регистрация („Лисабонската спогодба“) е създаден специален съюз („Специалният съюз“) в рамките на Съюза за закрила на индустриалната собственост, който беше учреден с Конвенцията за закрила на индустриалната собственост, подписана в Париж на 20 март 1883 г. („Парижката конвенция“). Договарящите страни по Лисабонската спогодба са задължени да закрилят на своите територии наименованията за произход на продуктите от останалите договарящи страни, които са признати и са получили закрила като такива в държавата на произход и са регистрирани в Международното бюро на СОИС, освен ако в рамките на 1 година от искането за регистрация заявят, че не могат да осигурят закрила.

Между 2009 и 2015 г. Лисабонската спогодба беше преразгледана. Целта беше i) да се прецизира настоящата ѝ рамка, ii) да се включат разпоредби, в които се уточнява, че Лисабонската система се прилага и по отношение на географските указания (ГУ), и iii) да се осигури възможност за присъединяването на междуправителствени организации като ЕС. Дипломатическата конференция на СОИС се проведе в Женева от 11 до 21 май 2015 г. На 20 май 2015 г. в рамките на тази конференция беше приет Женевският акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания (наричан по-нататък „Женевският акт“).

На 27 юли 2018 г. Комисията направи предложение за Решение на Съвета относно присъединяването на Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания (документ COM(2018) 350 final) въз основа на член 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и член 218, параграф 6, буква а) от ДФЕС. С оглед на изключителната компетентност на Европейския съюз по отношение на договарянето на този акт в предложението се предвиждаше само Европейският съюз да се присъедини към него.

На 15 март 2019 г. Съветът изпрати на Европейския парламент проект за Решение на Съвета относно присъединяването на Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания, с което се разрешава на всички държави членки, които желаят да направят това, да се присъединят към този акт заедно с Европейския съюз. На 16 април 2019 г. Парламентът одобри проекторешението.

Тъй като Комисията не подкрепи този проект, на 7 октомври 2019 г. Съветът прие единодушно Решение (ЕС) 2019/1754 в съответствие с член 293, параграф 1 от ДФЕС.

В член 3 от Решение (ЕС) 2019/1754 е предвидено следното:

„Държавите членки, които желаят да ратифицират Женевския акт или да се присъединят към него — според целесъобразността — успоредно със Съюза [с Европейския съюз], се упълномощават да направят това в интерес на

Съюза [Европейския съюз] и при пълно зачитане на изключителната му компетентност“.

В член 4, параграф 1 от същото решение е предвидено следното:

„В рамките на Специалния съюз Съюзът [Европейският съюз] и всяка държава членка, която ратифицира или се присъедини към Женевския акт в съответствие с член 3 от настоящото решение, се представляват от Комисията в съответствие с член 17, параграф 1 от ДЕС. Съюзът [Европейският съюз] носи отговорност за гарантиране на упражняването на правата и изпълнението на своите [на Европейския съюз] задължения и тези на държавите членки, които ратифицират Женевския акт или се присъединяват към него съгласно член 3 от настоящото решение“.

В изявление, включено в протокола на Съвета във връзка с приемането на това решение, Комисията, от една страна, се противопостави на възможността всички държави — членки на ЕС, които желаят да направят това, да бъдат упълномощени да ратифицират Женевския акт или да се присъединят към него успоредно с Европейския съюз, а от друга страна, заяви, че би била готова да се съгласи седемте държави членки, които от дълго време са страни по Лисабонската спогодба и които имат обширни права върху интелектуална собственост, регистрирани съгласно тази спогодба, да бъдат упълномощени да се присъединят към Женевския акт в интерес на Европейския съюз.

Европейският съюз депозира инструмента си за присъединяване към Женевския акт на 26 ноември 2019 г., с което броят на членовете достигна необходимите пет, за да може актът да влезе в сила. Женевският акт влезе в сила три месеца по-късно, на 26 февруари 2020 г.

На 17 януари 2020 г. Комисията заведе иск на основание член 263 от ДФЕС за частична отмяна на Решение (ЕС) 2019/1754. Комисията оспори решението на Съвета пред Съда на Европейския съюз с основните мотиви, че Съветът е нарушил принципа на предоставената компетентност и правото на законодателна инициатива на Комисията. Макар че Комисията поиска от Съда на Европейския съюз да отмени Решение (ЕС) 2019/1754 в частта му, с която се упълномощават всички държави членки да се присъединят към Женевския акт, тя също така поиска от Съда да запази правните последици на решението за седемте държави членки, които вече са членове на Лисабонската спогодба. В противен случай тези държави членки ще загубят правата на приоритет, свързани с наименованията за произход, които вече са регистрирани на тяхно име съгласно Лисабонската спогодба.

Съдът на Европейския съюз постанови решението си на 22 ноември 2022 г. Като цяло Съдът се придържа към доводите на Комисията и към заключението на генералния адвокат от 19 май 2022 г. В констатациите си по същество Съдът по-конкретно призна, че е необходимо да се запазят предходността и непрекъснатостта на закрилата на наименованията за произход, регистрирани съгласно Лисабонската спогодба в седемте държави членки, които вече са страни по тази спогодба, по-специално в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество между Европейския съюз и държавите членки, установен в член 4, параграф 3 от ДЕС, за да се защитят придобитите права, произтичащи от тези регистрации на национално равнище.

Съдът отмени член 3, както и член 4 (в частта, в която се посочват държавите членки) от Решение (ЕС) 2019/1754 от 7 октомври 2019 г. относно присъединяването на

Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания.

Съдът постанови, че правните последици на отменените части от Решение (ЕС) 2019/1754 се запазват само по отношение на държавите членки, които към датата на обявяване на съдебното решение вече са използвали предвиденото в член 3 от това решение разрешение да ратифицират Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания или да се присъединят към него успоредно с Европейския съюз, до влизането в сила в разумен срок, не по-дълъг от шест месеца, считано от тази дата, на ново решение на Съвета.

Ето защо е необходимо в рамките на шест месеца да се приемат изменения на Решение (ЕС) 2019/1754, така че държавите членки, които са членове на Лисабонската спогодба, да могат да бъдат членове и на Женевския акт, за да се гарантира, че могат да запазят правата на приоритет, свързани с наименованията за произход, които вече са регистрирани на тяхно име съгласно Лисабонската спогодба.

Настоящото предложение съдържа тези препоръчани изменения.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

По отношение на селскостопанските продукти ЕС е установил единни и изчерпателни системи за закрила на географските означения за вината (1970 г.), спиртните напитки (1989 г.), ароматизираните вина (1991 г.) и други селскостопански продукти и храни (1992 г.). Чрез тези системи, ползващите се от закрила наименования за обхванатите продукти, са обект на широкообхватна закрила навсякъде в ЕС въз основа на единна процедура за подаване на заявления. Понастоящем основните разпоредби за вината са посочени в Регламент (ЕС) № 1308/2013 от 17 декември 2013 г., за спиртните напитки — в Регламент (ЕС) 2019/787 от 17 април 2019 г., а за селскостопанските продукти и храни и за ароматизираните вина — в Регламент (ЕС) № 1151/2012 от 21 ноември 2012 г.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е съгласувано с общата политика на ЕС за насърчаване и разширяване на закрилата на географските означения чрез двустранни, регионални и многостранни споразумения.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Предвид предмета на Договора, решението на Съвета следва да бъде основано на член 207 и член 218, параграф 6, буква а), точка v) от ДФЕС.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

В съответствие с член 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз принципът на субсидиарност не се прилага в областите, които попадат в изключителната компетентност на ЕС.

- **Пропорционалност**

Предложените изменения са необходими, за да се запазят предходността и непрекъснатостта на закрилата на наименованията за произход, регистрирани съгласно Лисабонската спогодба в седемте държави членки, които вече са страни по тази спогодба, в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество между Европейския съюз и държавите членки, установен в член 4, параграф 3 от ДЕС, за да се защитят придобитите права, произтичащи от тези регистрации на национално равнище.

- **Избор на инструмент**

Решение на Съвета за изменение на Решение (ЕС) 2019/1754 представлява подходящият правен инструмент с оглед на член 28 („Процедура на присъединяване към настоящия акт“) от Женевския акт. Предвид предмета на Договора, решението на Съвета за изменение следва да бъде основано на член 207 и член 218, параграф 6 от ДФЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Пътната карта относно присъединяването на ЕС към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания беше публикувана на 21 декември 2017 г., като крайният срок за представяне на коментари от заинтересованите страни беше 18 януари 2018 г. Бяха получени осем коментара.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

В насоките за по-добро регулиране се уточнява, че оценка на въздействието следва да се извършва само когато от нея би имало полза, което се преценява във всеки конкретен случай. По принцип не е необходима оценка на въздействието, когато Комисията разполага с ограничен избор или изобщо няма избор. Такъв е и настоящият случай, тъй като решението на Съда от 22 ноември 2022 г. изисква бързи действия с цел приемане на решение на Съвета за изменение на Решение (ЕС) 2019/1754 на Съвета, с което да се гарантират правата на съответните държави членки.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Присъединяването на ЕС към Женевския акт на Лисабонската система ще допринесе за изпълнението на член 17, параграф 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз, в който се предвижда, че интелектуалната собственост е защитена.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не се прилага.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Не се прилага.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Не се прилага.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение (ЕС) 2019/1754 на Съвета относно присъединяването на Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207 във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент,

като има предвид, че:

- (1) Лисабонската спогодба за закрила на наименованията за произход и тяхната международна регистрация от 31 октомври 1958 г. („Лисабонската спогодба“) е договор, управляван от Световната организация за интелектуална собственост (СОИС). С Лисабонската спогодба се създава специален съюз („Специалният съюз“) в рамките на Съюза за закрила на индустриалната собственост. Спогодбата е отворена за страните по Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост. Договарящите страни по Лисабонската спогодба са задължени да закрилят на своите територии наименованията за произход на продуктите от останалите договарящи страни, които са признати и са получили закрила като такива в държавата на произход и са регистрирани в Международното бюро на СОИС, освен ако в рамките на една година от искането за регистрация заявят, че не могат да осигурят закрила.
- (2) Седем държави членки са страни по Лисабонската спогодба, а именно България, Чехия, Франция, Италия, Унгария, Португалия и Словакия. Самият Съюз не е страна по Лисабонската спогодба, тъй като към спогодбата могат да се присъединяват само държави.
- (3) След като се извърши преглед на Лисабонската спогодба, на 20 май 2015 г. в рамките на дипломатическата конференция на СОИС беше приет Женевският акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания („Женевският акт“). С Женевския акт закрилата на наименованията за произход се разширява до всички географски указания, а на междуправителствените организации се разрешава да станат договарящи страни по него.

- (4) С решението си от 25 октомври 2017 г.¹ Съдът постанови, че договарянето на Женевския акт попада в обхвата на изключителната компетентност, предоставена на Европейския съюз с член 3, параграф 1 от ДФЕС в областта на общата търговска политика, както е посочено в член 207, параграф 1 от ДФЕС.
- (5) На 27 юли 2018 г. Комисията направи предложение за Решение на Съвета относно присъединяването на Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания² въз основа на член 207 и член 218, параграф 6, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). С оглед на изключителната компетентност на Съюза по отношение на договарянето на този акт в предложението се предвиждаше само Съюзът да се присъедини към него.
- (6) На 7 октомври 2019 г. Съветът прие единодушно Решение (ЕС) 2019/1754³ относно присъединяването на Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания в съответствие с член 293, параграф 1 от ДФЕС. В член 3 от това решение се предвижда, че държавите членки, които желаят да направят това, са упълномощени да ратифицират Женевския акт или да се присъединят към него успоредно със Съюза. В член 4 от решението се предвижда, че в Специалния съюз Съюзът и всяка държава членка, която ратифицира Женевския акт или се присъединява към него, се представляват от Комисията в съответствие с член 17, параграф 1 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В член 4 се предвижда още, че Съюзът носи отговорност за гарантиране на упражняването на правата и изпълнението на своите задължения и на задълженията на държавите членки, които ратифицират Женевския акт или се присъединяват към него.
- (7) В изявление, вписано в протокола на Съвета във връзка с приемането на Решение (ЕС) 2019/1754, Комисията се противопостави на възможността всички държави членки да бъдат упълномощени да ратифицират Женевския акт или да се присъединят към него успоредно със Съюза. Въпреки това Комисията също така заяви, че би била готова да се съгласи седемте държави членки, които са страни по Лисабонската спогодба и които имат обширни права върху интелектуална собственост, регистрирани съгласно тази спогодба, да бъдат упълномощени да се присъединят към Женевския акт в интерес на Съюза.
- (8) Женевският акт влезе в сила на 26 февруари 2020 г. — три месеца, след като Съюзът депозира инструмента си за присъединяване, с което броят на членовете достигна необходимите пет, за да може актът да влезе в сила.
- (9) На 17 януари 2020 г. Комисията заведе иск на основание член 263 от ДФЕС за частична отмяна на Решение (ЕС) 2019/1754. Комисията оспори това решение пред Съда на Европейския съюз с основните мотиви, че Съветът е нарушил принципа на предоставената компетентност и правото на законодателна инициатива на Комисията, както и, при условията на евентуалност, на основание

¹ Решение на Съда на Европейския съюз от 25 октомври 2017 г., Комисия/Съвет (презгледаната Лисабонска спогодба), C-389/15, EU:C:2017:798.

² SOM(2018) 350 final.

³ Решение (ЕС) 2019/1754 на Съвета от 7 октомври 2019 г. относно присъединяването на Европейския съюз към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания (ОВ L 271, 24.10. 2019 г., стр. 12).

нарушаване на разпоредбите на член 2, параграф 1 и на член 207 от ДФЕС и за нарушаване на задължението за представяне на мотиви.

- (10) Макар че Комисията поиска от Съда на Европейския съюз да отмени Решение (ЕС) 2019/1754 в частта му, с която се упълномощават всички държави членки да се присъединят към Женевския акт, тя също така поиска от Съда да запази правните последици на решението за седемте държави членки, които вече са членове на Лисабонската спогодба. Загубата на правата на приоритет, свързани с наименованията за произход, които вече са регистрирани от тези държави членки съгласно Лисабонската спогодба, би била в противоречие с интересите на Съюза.
- (11) Съдът на Европейския съюз постанови решението си на 22 ноември 2022 г.⁴ Съдът отмени член 3, както и член 4 (в частта, в която се посочват държавите членки) от Решение (ЕС) 2019/1754.
- (12) В решението на Съда обаче се признава и необходимостта да се запазят предходността и непрекъснатостта на закрилата на наименованията за произход, регистрирани съгласно Лисабонската спогодба в седемте държави членки, които вече са страни по тази спогодба. По този начин Съдът обяви, че правните последици на отменените части от Решение (ЕС) 2019/1754 следва да се запазят за държавите членки, които вече са използвали упълномощаването да ратифицират Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания или да се присъединят към него, до влизането в сила в разумен срок, не по-дълъг от шест месеца, на ново решение на Съвета.
- (13) С оглед на изключителната компетентност на Съюза и на възможността Съюзът да се присъедини към Женевския акт държавите членки могат да бъдат упълномощени, само при строго обосновани и извънредни обстоятелства и доколкото това тяхно участие е надлежно обосновано, да се присъединят към Женевския акт успоредно със Съюза и в интерес на Съюза, като след това присъединяване функциите им трябва да останат ограничени.
- (14) В член 11 от Регламент (ЕС) 2019/1753⁵ се предвиждат преходни разпоредби за произхождащите от държави членки наименования за произход, които вече са регистрирани съгласно Лисабонската спогодба. Въз основа на тези разпоредби, до 14 ноември 2022 г. седемте държави членки, които са страни по Лисабонската спогодба уведомиха Комисията за избора си да поискат международна регистрация съгласно Женевския акт на наименованията за произход, които вече са регистрирани съгласно Лисабонската спогодба.
- (15) Поради това е целесъобразно Решение (ЕС) 2019/1754 да се измени, за да се упълномощят, при пълно зачитане на изключителната компетентност на Съюза, седемте държави членки, които са членове на Лисабонската спогодба преди приемането на Женевския акт, да ратифицират и Женевския акт или да се присъединят към него, в строго ограничените граници на необходимото, за да се

⁴ Решение на Съда на Европейския съюз от 22 ноември 2022 г., Комисия/Съвет, C-24/20, ECLI:EU:C:2022:911.

⁵ Регламент (ЕС) 2019/1753 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно действието на Съюза след присъединяването му към Женевския акт на Лисабонската спогодба за наименованията за произход и географските указания (ОВ L 271, 24.10. 2019 г., стр. 1).

запазят, в интерес на Съюза, правата на приоритет, свързани с наименованията за произход, които вече са регистрирани от тези държави членки съгласно Лисабонската спогодба.

(16) Поради това Решение (ЕС) 2019/1754 следва да бъде съответно изменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Изменения на Решение (ЕС) 2019/1754 на Съвета

Решение (ЕС) 2019/1754 се изменя, както следва:

(1) Член 3 се заменя със следното:

„Държавите членки, които на 26 февруари 2020 г. са били страни по Лисабонската спогодба⁶, се упълномощават, при пълно зачитане на изключителната компетентност на Съюза, да ратифицират Женевския акт или да се присъединят към него успоредно със Съюза, в строго ограничените граници на необходимостта от това присъединяване с цел да се запазят, в интерес на Съюза, правата на приоритет, свързани с наименованията за произход, които вече са били регистрирани от тези държави членки съгласно Лисабонската спогодба, и да се изпълнят задълженията, предвидени в член 11 от Регламент (ЕС) 2019/1753.“;

(2) В член 4, параграф 1 първа алинея се заменя със следното:

„В рамките на Специалния съюз Съюзът и тези държави членки, които са ратифицирали Женевския акт или са се присъединили към него в съответствие с член 3 от настоящото решение, се представляват от Комисията в съответствие с член 17, параграф 1 от ДЕС. Съюзът носи отговорност за гарантиране на упражняването на правата и изпълнението на своите задължения съгласно член 3 от настоящото решение.“.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на седмия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

⁶ Бългрия, Чехия, Франция, Италия, Унгария, Португалия и Словакия.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*